

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Jaunākajā "Latvijas Lopkopis" numurā 2
- LLKC varēs veikt starptautiski atzītu konsultantu sertificēšanu 2
- Līdz 1. jūnijam pieņem iesniegumus dīzeļdegvielas piešķiršanai 3
- LLKC sāk saimnieku meklējumus skolēnu nodarbināšanai vasarā 4
- LLKC sniedz atbildes internetā par ES finanšu piesaisti 5
- Sezonas laukstrādnieku nodoklis 5
- Polijas mazās saimniecības meklē peļņas iespējas 6
- Zālēdāju projekta saimniecības 8
- Fermu dienu pasākumi lopkopības saimniecībās 9
- Nezāļu apkaršanas pamatprincipi dārzeņu audzēšanā 10
- "Meistaros" saimnieko meistarīgi 11
- Pareizi medijot, var ierobežot savvaļas dzīvnieku postījumus 12
- Aug gaļas patēriņš 13
- Piens ražošanas kāpj, cenas krit 13
- Prognozē labas graudaugu ražas 13
- Itālijas valdība atbalsta piensaimniekus 13
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2016. gada jūnijā 14
- Uzņēmums "Lubeco" piedāvā dzīvi ar garšu 15

Foto: Maija Širvīde

LLKC SNIEDZ ATBALSTU ES PLATĪBU MAKSĀJUMU PRETENDENTIEM

Kopumā 135 LLKC konsultanti visos Latvijas novados nodarbināti, sniedzot konsultācijas un praktisku palīdzību lauksaimniekiem platību maksājumu pieteikumu aizpildīšanā un iesniegšanā elektroniski. ES maksājumiem jāpiesakās līdz 23. maijam.

Kopš Lauku atbalsta dienests (LAD) sācis pieņemt lauksaimnieku pieteikumus 2016. gada valsts un ES platību maksājumiem, jau pirmajās nedēļās tiem pieteikušies vairāk nekā 10 tūkstoši zemnieku. Atgādināsim, ka šīs sezonas jauninājums ir tas, ka atbalstam jāpiesa-

kās elektroniski, izmantojot LAD Elektroniskās pieteikšanās sistēmu (EPS). Tiem lauksaimniekiem, kuri līdz šim pieteikumus iesniedza papīra formātā un kuriem trūkst zināšanu EPS izmantošanā, maksājumiem elektroniski palīdz pieteikt sertificēti LLKC konsultanti visos novados. LAD amatpersonas jau izteikušas atzinību LLKC konsultantu darbam un atsaucībai. Jāpiebilst, LLKC konsultantu darbs ir maksas pakalpojums.

Kā minēts ievadā, platību maksājumiem var pieteikties līdz 23. maijam, iesniedzot Vienoto iesniegumu. Arī pēc tam iesnie-

gumi tiks pieņemti, taču tad tiks piemērota kavējuma sankcija, samazinot maksājuma kopapjomu.

Pēdējā diena, kad atbalsta maksājumiem var pieteikties ar kavējuma sankciju, ir 15. jūnijs.

Piesakoties platību maksājumiem elektroniski, lauksaimnieki platību maksājumus varēs saņemt ātrāk – jau oktobrī. Pieteikumu elektroniskā pieteikšanās ļauj operatīvi novērst kļūdas, kas savukārt ļauj izvairīties no sankcijām. Līdz šim ik gadu iesniegumos tika konstatēti pārklājumi vairāk nekā 7900 laukiem un pārdeklarācijas vairāk nekā 21 000 lauku.

► 2. lpp.

AKTUALITĀTES

JAUNĀKAJĀ "LATVIJAS LOPKOPIS" NUMURĀ

Zurnāla "Latvijas Lopkopis" aprīļa numurā – par piena nozari Polijā. Kā Polijas piensaimnieki saimnieko pašreizējos krīzes apstākļos un atrod tirgus savu produktu noietam.

Žurnālā varēsiet izlasīt, kā efektīvāti audzē Polijā piektā labākā piena ferma "Fortune". Tās panākumu atslēga ir izcili kvalitatīvas lopbarības ražošana un līdz sīkumiem nodrošināta govju labturība. Par to, kā labus rezultātus sasniegt pieticīgākos apstākļos, fermas "Delta Agro" piedrēze. Savukārt par piena produktu eksportu – stāsts no rūpnīcas "Sery ICC Paslek", bet par vietējā tirgus specifiku saruna ar kooperatīvā uzņēmuma "Maluta" vadību.

Daudzgadīgo zālāju kopšanas un sēšanas nianses žurnālā apraksta LLKC augkopības konsultante Anita

Anševica. LLKC Lopkopības nodaļas konsultants – eksperts veterinārmedicīnā Dainis Arbidāns skaidro problēmas slaucamajām govīm pēcdzemdību periodā, bet LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere skaidro, kā sasniegt kompaktu atnešanās periodu zīdītājgovīm. Par aitu neauglības un abortu cēloņiem žurnālā raksta LLU Veterinārmedicīnas fakultātes 5. kursa studente Ilze Brila, bet par Būru kazām – LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja Anita Siliņa.

Žurnālā, kā ierasts, arī stāsts par zirgiem. Šoreiz ikvienam zirga īpašniekam iesakām izlasīt sarunu ar sertificēto veterinārārsti Aiju Pavlovsku, kura sniedz vienkāršus padomus, kā palīdzēt uzturēt dzīvnieka veselību labā stāvoklī visu gadu. Savukārt, kā saimniekiem pašiem parūpēties

par savu veselību, Lauras Dreijeres padomi. Kā vienmēr – žurnālā arī saimnieku aptauja, ziņas no visas pasaules, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā (abonēšanas indekss 2044), kā arī iegādāties Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos. **PI**

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

► 1. lpp.

Sistēma sniedz brīdinājumus arī gadījumos, ja klients aizmirsis pieteikt kādam no atbalsta veidiem, kuru būs saņēmis iepriekšējos gados, kā arī neļaus pieteikt neatbilstošas platības.

EPS izmantošana ievērojami mazinās administratīvo slogu 15 886 lauksaimniekiem, kuri 2015. gadā pieteikušies dalībai mazo lauksaimnieku shēmā. Lai turpinātu dalību tajā, iesniegums būs jāiesniedz tikai, lai norādītu, ka iepriekš atbalstam pieteiktās platības nav mainījušas.

LLKC Augkopības nodaļas vecākā speciāliste Ilze Skudra atgādina, ka lauksaimniekiem Zemgales reģionā – īpaši jutīgajās teritorijās – līdz 15. maijam Valsts augu aizsardzības dienestā (VAAD) ir jāiesniedz mēslošanas plānu kopsavilkums. Ja tas netiek izdarīts, VAAD var piemērot administratīvo sodu, bet LAD – samazināt platību maksājumus. Mēslošanas plānu kopsavilkums jāiesniedz, apsaimniekojot lauksaimniecībā izmantojamo zemi 20 ha un lielākā platībā, kā arī audzējot dārzeņus, kartupeļus, augļu kokus un ogulājus trīs ha un lielākā platībā un lietojot mēslošanas līdzekļus katru gadu ne vēlāk kā līdz kultūraugu sējai vai stādīšanai (ilggadīgiem sējumiem

un stādījumiem – līdz veģetācijas sākumam). Lai sagatavotu mēslošanas plānus, aicinām vērsties pēc palīdzības pie LLKC augkopības konsultantiem Andra Skudras (LLKC Ozolnieki, tālr. 63050577), Jāņa Treija (Jelgava, tālr. 63011439), Ievas Litiņas (Bauska, tālr. 63927211) un Matīsa Skrandas (Dobele, tālr. 26384304).

LAD atgādina, ka līdz 30. maijam mehāniski jāapstrādā papuve, ja šī platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs. Ja 2016. gadā papuves aizņemtā platība 2015. gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs, tai jābūt mehāniski apstrādātai līdz 2016. gada 30. maijam. Bet līdz 15. septembrim papuves platībā regulāri jāapkaro nezāles, un augi jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15. septembrim.

Latvijā platību maksājumu saņēmēju skaits ir vairāk nekā 60 tūkstoši, tostarp lauksaimniecības uzņēmumi, valsts un pašvaldības iestādes, lauksaimniecības zemes īpašnieki un apsaimniekotāji. Vienotā platības maksājuma likme 2016. gada maksājumu sezonā ir provizoriski 58 eiro par vienu hektāru, papildus tam zaļināšanas maksājuma likme provizoriski ir 34 eiro par hektāru. **PI**

Iveta Tomsone

LLKC VARĒS VEIKT STARPTAUTISKI ATZĪTU KONSULTANTU SERTIFICĒŠANU

LLKC ieguvis akreditāciju lauksaimniecības konsultantu kvalifikācijas paaugstināšanas un sertifikācijas starptautiski atzītā sistēmā, un ir vienīgā iestāde šajā jomā Latvijā.

CECRA (Eiropas lauku reģionu konsultantu sertifikāts) ir vienota starptautiska, Vācijā radīta sociālo kompetenču kvalifikācijas paaugstināšanas un sertifikācijas sistēma konsultantiem lauksaimniecības un lauku attīstības jomā.

Ar 2016. gadu šī sistēma tika pārņemta no vāciski runājošo valstu konsultantu apvienības IALB (Starptautiskā lauku konsultantu akadēmija), un to plānots ieviest arī citās ES dalībvalstīs un partnervalstīs, kas ir EUFRAS (Eiropas lauksaimniecības un lauku konsultantu asociācija) locekļi.

► 3. lpp.

► 2. lpp.

CECRA sertifikācijas sistēmas mērķis ir standartizēti, vienoti konsultantu treniņi, kas sastāv no dažādiem kursu moduļiem jeb mācību kursiem (viena mācību kursa ilgums ir divas dienas) ar darbu konsultantu sociālo kompetenču uzlabošanā un redzesloka paplašināšanā. Lai varētu sākt konsultantu apmācības, vispirms bija jāveic LLKC kā iestādes un moduļu akreditācijas process, kas tika sākts 2016. gada janvārī. Šobrīd tas ir veiksmīgi pabeigts, un tuvākajā laikā varam sākt LLKC konsultantu moduļu apmācības procesu.

Akreditācijas nosacījumi paredz, ka, lai mācību dalībnieks varētu iegūt CECRA sertifikātu, viņam ir jāapgūst vismaz pieci moduļi, bet LLKC no piedāvātajiem 15 mācību moduļiem izvēlējās sešus. Katram modulim bija jāizstrādā precīzs mācību dienas saturs riskais un laika plānojums un moduļa metodiskais apraksts, kā arī jāsagatavo potenciālo CECRA lektoru profesionālās darbības apraksts. LLKC visus sagatavotos dokumentus iesniedza vācu valodā, jo visa dokumentācija tika nosūtīta izskatīšanai uz IALB biroju Vācijā.

Lepojamies, ka šobrīd Latvijā esam vienīgā iestāde, kurā lauksaimniecības konsultanti varēs apgūt

vienota līmeņa sociālās zināšanas un iegūt starptautiska līmeņa CECRA sertifikātu.

Akreditācijas apstiprinājumu šobrīd ieguvusi arī Īrija (TEAGASC), un šim procesam gatavojas Lietuvas, Somijas un Bulgārijas kolēģi.

Plānojam piedāvāt iespēju – apmeklēt apmācību kursu un iegūt CECRA sertifikātu arī citu iestāžu un firmu lauksaimniecības konsultantiem.

Precīzāk ar mācību moduļu aprakstiem, mērķiem un saturu var iepazīties CECRA mājaslapā www.cecra.net, kas ir tulkota arī latviešu valodā un atrodama LLKC mājaslapas www.llkc.lv sadaļā "Tālākizglītība".

LLKC konsultantiem būs jāapgūst seši mācību moduļi:

1. Mans konsultanta profils;
2. Komunikācija un attiecību veidošana konsultanta darbā;
3. Darbs komandā un komandas vadība;

4. Projekta vadība, projektu konsultācijas;

5. Konsultāciju procesa veidošana;

6. Pārmaiņu vadība konsultāciju procesā/konsultanta darbā.

Pēc šo zināšanas apguves konsultantiem vajadzētu labāk izprast konsultāciju sniegšanas procesu un veidot plašāku skatījumu par procesiem, un prast domāt ārpus standarta situācijām.

Tāpat apmācības palīdzētu konsultantiem pareizāk novērtēt klienta vajadzības un sekmīgāk pārvaldīt metodiskos instrumentus, lai veiksmīgāk uztvertu klienta mērķus un vajadzības un tos kopīgi īstenotu.

Visu sešu moduļu apguve, protams, būs tikai pirmais solis tuvāk CECRA sertifikātam, jo konsultantiem papildus mācībām būs jāveic arī pieredzes apmaiņas vizītes ārzemēs un jāsagatavo konsultanta pašvērtējums.

Pašlaik tiek komplektēta pirmā konsultantu grupa, un jūnijā plānots uzsākt šo konsultantu apmācības divos pamatmoduļos "Mans konsultanta profils" un "Komunikācija un attiecību veidošana konsultanta darbā".

LLKC konsultantu apmācību pamatmērķis ir Latvijas lauksaimnieku efektīvāks darbs un precīzāka zināšanu pārnesē. ■

Kristīne Žēpere, LLKC Tālākizglītības nodaļas izglītības projektu vadītāja

LĪDZ 1. JŪNIJAM PIENĒM IESNIEGUMUS DĪZEĻDEGVIELAS PIEŠĶIRŠANAI

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka līdz 2016. gada 1. jūnijam notiek iesniegumu pieņemšana marķētas dīzeļdegvielas piešķiršanai, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi lauksaimniecības produkcijas ražotājiem 2016./2017. saimnieciskajam gadam.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir tiesīgs iegādāties marķēto dīzeļdegvielu, ja to izmanto traktortehnikā vai lauksaimniecības pašgājējmašīnās lauksaimniecības produkcijas ražošanai, kā arī kravas pašpārvaļumiem.

Dīzeļdegvielu piešķir par to VPM (vienotais platību maksājums) saņemšanai deklarēto un apstiprināto platības hektāru, par kuru ir nodrošināti ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas vai akvakultūras produkcijas

ražošanas vismaz 285 eiro no hektāra (neieskaitot saņemto valsts un Eiropas Savienības atbalstu).

Dīzeļdegvielas daudzums tiks noteikts, ņemot vērā šādu sadalījumu:

augkopība	100 l/ha
augļkopība, ogulāji un dārzkopība	130 l/ha
zālāju platības	130 l/ha
zālāju platības dzīvnieku barības primāram ražotājam	60 l/ha
zeme zem zivju dīķiem	60 l/ha
citas kultūras un platības, kuras ir deklarētas un apstiprinātas vienotā platību maksājuma saņemšanai	60 l/ha

Ja papuvju platības pārsniedz 30 procentus no kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kura ir pieteikta vienotā platības maksājuma saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem

par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros, atbrīvojumu no akcīzes nodokļa nepiešķir visai pieteiktai papuvju platībai.

Zemes apstrādāšanai zem zivju dīķiem lauksaimnieks ir tiesīgs iegādāties dīzeļdegvielu, ja:

- audzē zivis vismaz 20 ha platībā;
- akvakultūras nozares uzņēmums ir atzīts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par veterinārajām prasībām akvakultūras dzīvniekiem;
- akvakultūras dzīvnieku novietne ir reģistrēta Lauksaimniecības datu centrā.

Aizpildītu un parakstītu iesniegumu var iesniegt jebkurā LAD klientu apkalpošanas centrā klātienē, kā arī sūtīt pa pastu vai iesniegt elektroniski. ■

LAD informācija

LAUKU ATTĪSTĪBA

LLKC SĀK SAIMNIEKU MEKLĒJUMUS SKOLĒNU NODARBINĀŠANAI VASARĀ

Tuvojoties vasarai, aktualizējas jautājums, kā šajā laikā nodarbināt skolēnus. Vasaras brīvlaiks ir lieliska iespēja ne tikai atpūsties un uzkrāt spēkus jaunajam mācību gadam, bet arī iegūt darba pieredzi un nopelnīt naudu saviem tēriņiem.

Pastāv vairāki varianti, kā atrast vasaras darbu, – vērsties Nodarbinātības valsts aģentūrā, meklēt darbu ar sludinājumu palīdzību vai iekārtoties darbā pie radiem, draugiem un paziņām. Diemžēl skolēnu pieprasījums pēc vasaras darba ir lielāks nekā piedāvājums, tāpēc ne visiem ir iespēja atrast savu vietu. Tieši tāpēc Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs ir nolēmis šogad palīdzēt un savest kopā saimniekus ar skolēniem.

LLKC ir uzsācis aktīvu saimnieku meklēšanu, kuri ir gatavi savā saimniecībā uzņemt strādāt gribošus skolēnus, tādējādi atvieglojot savu ikdienu. Kārtīgam lauksaimniekam sezonā nav laika dobjū ravēšanai un sētas tīrīšanai, bet skolēnam šis darbiņš būs tieši pa spēkam! Saimnieki tiek meklēti no visas Latvijas, un nav svarīgi, kādā sfērā viņi darbojas, cik lielas vai mazas ir to platības, galvenais ir vēlme meklēt palīgus darbīgākajiem vasaras mēnešiem! Pēc saimnieku atrašanas LLKC meklēs skolēnus un abas puses saredīs kopā, lai tālāk attīstītu savstarpēju sadarbību.

Pirms pieņemt lēmumu par skolēna – darbinieka algošanu, aicinām saimniekus, kā arī skolēnus iepazīties ar valsts likumdošanu par bērnu un pusaudžu nodarbināšanu vasarā.

Kas jāņem vērā, nodarbinot bērnu un pusaudzi

Darba likums paredz, ka bērnus vecumā no 13 gadiem var nodarbināt:

- ja viens no vecākiem (aizbildnis) devis rakstveida piekrišanu;
 - no mācībām brīvā laikā;
 - vieglā, bērna drošībai, veselībai, tikumībai un attīstībai nekaitīgā darbā.
- Bērniem, pusaudžiem piemēroti darbi:
- dārzu ravēšana un laistīšana;
 - ražas novākšana;
 - ziedu novākšana;
 - ārstniecības augu vākšana;
 - augļu, dārzeņu un ogu iepakojšana;
 - koku, ziedu un augu stādīšana un kopšana;

- stādu sagatavošana;
- mājdzīvnieku barošana, apkopšana un ganīšana, ja darbs nenotiek vietās, kurās mākslīgi apsēklo un aplecina dzīvniekus, un ja darbs nav saistīts ar plēsīgu dzīvnieku, vaislas ērzeļu un bulļu kopšanu;
- nemehanizēta siena sagatavošana;
- laukumu un skvēru sakopšana;
- mājstrādnieka darbu veikšana;
- etiķešu līmēšana uz precēm un izstrādājumiem;
- pārtikas un nepārtikas preču pārdošana uz ielām un citi 2002. gada 8. janvāra MK noteikumos Nr. 10 noteiktie darbi.

Obligāti jāinformē un jāveic medicīniskā apskate

Darba devējam ir pienākums pirms darba līguma noslēgšanas informēt vienu no bērna vai pusaudža vecākiem (aizbildni) par darba vides riska novērtējumu un darba aizsardzības pasākumiem attiecīgajā darba vietā. Obligāts nosacījums ir medicīniskās apskates.

Darba līgums

Darba līgums ir galvenais dokuments, lai uzsāktu darba tiesiskās attiecības. Personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, nav atļauts noteikt pārbaudes laiku.

Darba laiks

Personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, tiek noteikta piecu dienu darba nedēļa.

Bērnus (13–15 gadi), kuri sasnieguši 13 gadu vecumu, nedrīkst nodarbināt ilgāk par četrām stundām dienā un vairāk par 20 stundām nedēļā, ja izglītības iestādē ir brīvlaiks.

Darba likums nosaka, ka personas, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, aizliegts nodarbināt nakts laikā un iesaistīt darbā nedēļas atpūtas laikā.

Pusaudžus (15–18 gadi) nedrīkst nodarbināt ilgāk par septiņām stundām dienā un vairāk par 35 stundām nedēļā.

Darba samaksa

Pusaudžiem mēneša darba alga nedrīkst būt mazāka par MK noteikto minimālo mēneša darba algu normālā darba laika ietvaros, no 2016. gada 1. janvāra – 370,00 eiro.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss paredz administratīvo atbildību par minimālās darba algas nenodrošināšanu, tostarp naudas sodus par Darba likuma neievērošanu.

Nodokļu piemērošana bērnu un pusaudžu darba samaksai

Sezonas laukstrādnieku nodoklis

Bērniem un pusaudžiem ir atļauts maksāt ienākumu, kuram tiek piemērots sezonas laukstrādnieku nodoklis 15% apmērā.

Ja bērns, kurš saņem sezonas laukstrādnieka ienākumu un ir kādam no vecākiem apgādībā, tad vecāki saglabā tiesības piemērot atvieglojumu par apgādībā esošu personu 175 eiro mēnesī.

Mikrouzņēmumu nodoklis

Attiecībā uz ienākuma izmaksu mikrouzņēmumā bērni un pusaudži ir līdzvērtīgi ar pārējiem darbiniekiem. Mikrouzņēmumā darbiniekam aprēķinātā atlīdzība ir līdzvērtīga darbiniekam izmaksāto.

Ja apgādībā esošs bērns sāk strādāt mikrouzņēmumā, tad atvieglojumus par apgādībā esošu personu vecāku ienākumiem nepiemēro, sākot ar dienu, kad bērns ir uzsācis darbu mikrouzņēmumā.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas

Ja bērns vai pusaudzis uzsāk darbu, viņš elektroniski iesniedz darba devējam savu algas nodokļa grāmatiņu.

Ja darbinieks ir jaunāks par 15 gadiem, tad vispārējā nodokļu piemērošanas režīmā no viņa darba samaksas tiek aprēķināts algas nodoklis 23% apmērā.

Ja darbinieks ir sasniedzis 15 gadu vecumu, tad viņa darba samaksai tiek piemērotas:

- valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas 34,09% apmērā (no darbinieka algas tiek ieturēts nodoklis 10,5% apmērā, bet darba devējs maksā 23,59%),
- iedzīvotāju ienākuma nodoklis 23% apmērā.

LLKC aicina atsaukties lauksaimniekus, kuri ir gatavi uzņemt saimniecībā skolēnus un izmantot iespēju palīdzēt jauniešiem to darba gaitās.

Saimnieki, kuri ir ieinteresēti piedalīties šajā projektā, tiek aicināti pieteikt savu saimniecību, rakstot e-pastu uz adresi baiba.berzina@llkc.lv vai zvanot 27811676.

Kristīne Cimermane, LLKC juriskonsulte,
Linda Puriņa, LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja,
Baiba Bērziņa, LLKC Lauku attīstības nodaļas projektu vadītāja

EKONOMIKA

LLKC SNIEDZ ATBILDES INTERNETĀ PAR ES FINANŠU PIESAISTI

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālisti izveidojuši forumu, kas paredzēts, lai nodrošinātu aktīvu komunikāciju ar cilvēkiem, kuriem ir neskaidrības par Eiropas Savienība finansējuma piesaistes nosacījumiem, ieguldījumiem, dokumentiem, platībmaksājumiem un citiem saistītajiem jautājumiem.

Forums pieejams vietnē www.forums.llkc.lv.

Lasīt informāciju iespējams bez reģistrācijas forumā, taču, lai pievienotu jautājumu, komunicētu ar foruma uzturētājiem vai arī piedalītos diskusijās par jautājumiem, jāveic reģistrācija.

Forumā izveidotas sekojošas sadaļas:

- 4.1. Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās.
- 4.2. Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē.
- 4.3. Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā.
- 6.1. Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai.
- 6.3. Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības.

Platībmaksājumi.

Citi jautājumi.

Jautājumus varat uzdot, veicot ierakstu kādā no izveidotajām apakšsadaļām.

Tiem, kuri vēlas noskaidrot atbilstību Lauku attīstības programmas (LAP) pasākumiem, ir iespēja izmantot ES atbalsta pieejamības noteikšanas programmu <http://esatbalsti.llkc.lv/>.

Informāciju sagatavojuši
LLKC Ekonomikas
nodaļas speciālisti

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

SEZONAS LAUKSTRĀDNIĒKU NODOKLIS

Ar 1. aprīli lauksaimnieki drīkst nodarbināt strādniekus, kuru darba samaksai piemēro sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli.

Atgādināšu svarīgākās lietas par šo īpašo nodokli. Nodokļa piemērošana ir noteikta likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹² pantā, kā arī MK 25.03.2014. noteikumos Nr. 166 "Noteikumi par Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmu sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanas nodrošināšanai".

Nodokļa likme, kuru piemēro sezonas laukstrādnieka ienākumam, ir 15%. Ja, piemēram, strādniekam par dienu ir aprēķināti 10 eiro, tad nodoklis ir 1,50 eiro, bet strādnieks saņems 8,50 eiro.

Vienā dienā persona kā sezonas laukstrādnieks var tikt nodarbināta tikai pie viena ienākuma izmaksātāja. Tas ir, nevar būt situācija, kad persona par dienas pirmo pusi saņem sezonas laukstrādnieka ienākumu pie viena saimnieka, bet par dienas otro pusi – pie cita.

Darbi, kuros sezonas laukstrādnieku drīkst nodarbināt: augļu koku, ogulāju un dārzeņu sēja vai stādīšana, sējumu un stādījumu kopšana, ražas novākšana, augļu, ogu un dārzeņu šķirošana.

Sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājam kārtējā gadā ir jāpiesaka lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības vienotam platību maksājumam un vienotā platību mak-

sājumu pieteikumā ir jābūt norādītam vismaz vienam kultūrauga kodam, kas ir minēts MK noteikumu Nr. 166 pielikumā.

Laika posms, kurā sezonas laukstrādniekus drīkst nodarbināt, ir no 1. aprīļa līdz 30. novembrim. Kopumā sezonas laikā viena persona kā sezonas laukstrādnieks drīkst būt nodarbināta ne vairāk kā 65 dienas. Kopā sezonas laikā kā sezonas laukstrādnieka ienākumu viena persona drīkst saņemt ne vairāk kā 3000 eiro.

Sezonas darbu veikšanas dienā ienākuma izmaksātājs pirms darba uzsākšanas reģistrē sezonas laukstrādnieku Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā, norādot maksātāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, ienākuma gūšanas dienu un noslēgtā līguma formu (rakstveidā noslēgts darba līgums vai rakstveidā vai mutvārdos noslēgts uzņēmuma līgums). Katras dienas beigās šajā sistēmā ir jānorāda katram strādniekam aprēķinātā atlīdzība. Reizi mēnesī – piecu darbdienu laikā pēc ienākuma gūšanas mēneša pēdējās dienas laukstrādnieku nodarbinātājs apstiprina un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam darba devēja ziņojumu par pārskata mēnesī lauksaimniecības sezonas darbos nodarbinātajām personām, šo personu ienākumu un aprēķināto sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli, kā arī tā sadalījumu pa budžetiem.

Linda Puriņa, LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja

"LAUKU LAPU" IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT

Ja vēlaties "Lauku Lapa" saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan "Latvijas Pasta" interneta mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>. Abonēšanas indekss – 1163.

ĀRVALSTU PIEREDZE

POLIJAS MAZĀS SAIMNIECĪBAS MEKLĒ PEĻNAS IESPĒJAS

Pēdējos gados Polijā, līdzīgi kā citviet Eiropā, būtiski aug pieprasījums pēc dabiskas produkcijas, tajā skaitā piena produktiem. To izmanto mazo un vidējo saimniecību īpašnieki, paplašinot mājražošanu un audzējot bioloģiskā piena ražošanu.

Polijā, tāpat kā Latvijā, mazo saimniecību skaits pēdējo desmit gadu laikā ir vairākkārt sarucis, jo saimnieki ir krietni gados, bet jaunie saimniekošanu pārņemt ne vienmēr vēlas. Taču mazo saimniecību skaits ir gana liels, un katrs meklē iespējas peļnīt. Aprīlī devāmies lūkot, kā saimnieko mazajās piensaimniecībās Polijas ziemeļos.

Tirgū legālo maz

Viens no veidiem, kā mazie piensaimnieki piepelnās, – ražo mājās svaigpiena produktus un pārdod tos tirgū. Mūsu pavadone no Pomožes lauksaimniecības konsultāciju dienesta Terēze Krakovska ved rādīt vietējo tirgu Elblongā, kur, līdzīgi kā mūsu Centrāltirgū (tiesa, mazākos apmēros), pārdod visu – sākot no bērnu zeķbiksēm līdz uzgriežņu atslēgām. Pa vidu arī pārtika – augļi, dārzeņi, olas, piena produkti. Terēze saka: ja gribam ar kādu no zemniekiem sarunāties, vajadzētu uzvesties tā, lai viņus nesabaidītu. Jo, izrādās, tikai dažiem no piena produktu tirgotājiem ir oficiāla atļauja tos pārdot tirgū. Pārējie to dara nelegāli, tādējādi ar acu kaktiņu lūko, vai tirgū neparādās personas, kas varētu būt no sanitārās uzraudzības kantora.

Foto: Andris Vītols

Edīte Lešņevska ir viena no retajām piena produktu tirgotājām, kurai ir oficiāla atļauja to darīt

Edīte Lešņevska ir tā piena ražotāja, kurai ir atļauja tirgot. Produkcijas klāsts nav plašs, taču viņa savu klientu loku zina, tāpat arī to, cik varēs pārdot trīs stundās, kas ir optimālais laiks, ko pavadīt aiz letes. Edīte stāsta, ka ir tipiskas mazās saimniecības īpašniece ar pāris govīm, 200 vistām un 15 ha zemes. Ar to tad arī iztiek. Tāpat kā citi, pienu pārdod par 2,50 zlotiem jeb nepilniem 60 centiem litrā, kilograms biezpiena – 10 zloti jeb 2,30 eiro, par svaigo krējumu prasa 20 zlotus jeb 4,70 eiro un

35 zlotus jeb 8,30 eiro par kilogramu sviesta. Vienas bioloģiskās olas cena – 1 zlots jeb 23 centi. Par šādu naudu veikalā var dabūt trīs parastas olas, bet cilvēki tomēr pieprasa lauku olas.

Karpinsku sieri – izcila kvalitāte

Jolanta Karpinska, kuras ģimenei Varmijas – Mazūrijas vojevodistē pieder saimniecība ar 40 ha un 40 govīm, arī uzskatāma par mazās saimniecības īpašnieci, taču atšķirībā no Edītes pienu gan pārdod pārstrādei, gan izmanto jau izsmalcinātāku produktu ražošanai.

► 7. lpp.

Foto: Andris Vītols

Mājražošana ar visu tai nepieciešamo aprīkojumu iespiesta nelielā telpā fermas ēkā

Foto: Andris Vītols

Jolantas Karpinskas ražotie sieri ir ļoti gardi un pieprasīti Olštinas tirgū

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 6. lpp.

Viņas specialitāte ir svaigie un nogatavinātie sieri, kas tiek ražoti ar fermentiem. Sierus ražo divas reizes nedēļā, katru reizi pārstrādājot 200 litrus piena. Receptes noskatītas gan internetā, gan apmeklētī speciāli kursi firmā "Agrovis", kas nodarbojas arī ar fermentu un aprikojuma tirdzniecību.

Jolanta stāsta, ka kļūt par mājražotāju Polijā nav nekas sarežģīts, – galvenais, lai būtu akurāti iekārtotas un spodras telpas, tīri trauki un, protams, tīra izejviela. Pārtikas un veterinārā kontrole to pārbauda reizi ceturksnī.

"Šobrīd man ir maz siera, ko jums piedāvāt, jo iepriekšējā partija pārdošana, bet jaunā vēl nav gatava," taisnojas Jolanta, uz galda noliekot dēlīti ar trīs veidu sieriem. Viens no tiem – klasiskais Holandes tipa divus mēnešus gatavināts, otrs – divas nedēļas gatavināts svaigais siers ar nigellas jeb melno ķimeņu sēklām, trešais – divas nedēļas gatavināts svaigais siers ar dienvidjūras garšvielām. Saimniece ražo pavisam septiņu veidu svaigos sierus.

Garša izcila – skaidri jūtams, ka par izejvielu izmantots nevainojamas kvalitātes piens, – gan garša, gan smarža ir tīra, pienskāba. Visu saražoto Karpinski pārdod Olštinas tirgū, parasti pāris stundu laikā siers tiek izpirkts. Varētu ražot vairāk, taču tad būtu jāpaplašinās, – visa siera padarīšana "iesprotota" apmēram 10 kvadrātmetru telpā, kurā ievietota pasterizēšanas iekārta, kurā darba virsmas, plaukti un ledusskapis.

Vai nav doma paplašināties? Jolanta saka: "Nē, ja dēļ gribēs, lai paplašinās, man pietiek ar pensiju un to, ko ietirgoju par sieru." Pēc aptuveniem mūsu aprēķiniem, pie šādiem siera ražošanas apjomiem mēnesī iespējams nopelnīt ap 1000 eiro. Ņemot vērā, ka svaigā siera cena ir 34 zloti jeb 8 eiro kg, bet izturētā siera – 50 zloti jeb apmēram 11 eiro kg. Turklāt šī ir nauda, kuras lielākā daļa paliek zemnieka kabatā. Polijā zemnieku saimniecību

Piena automāts novietots pilsētas daudzdzīvokļu ēku rajonā un tam tiek nodrošināta arī apsardze

Foto: Andris Vītols

Pavls Šakevičs rāda piena kannas, ko ievieto piena automātā. Vienā kannā ietilpst 200 litri piena

īpašnieki maksā tikai sociālo nodokli un zemes

nodokli. Jolanta stāsta, ka par 40 ha gadā samaksājot ap 1700 zlotiem jeb 400 eiro. Vēl maza naudiņa jāsamaksā par veterināro uzraudzību un tirdzniecības vietu Olštinas tirgū – 26 zloti jeb apmēram 6 eiro. Saimniece atzīst, ka pašiem visa kā pietiek, pat, neskatoties uz to, ka pārstrādātājs par pienu maksā vien 90 grošus jeb 21 centu.

Saimniecībā visu dara paši, – dēļ nodarbojas ar lopiem, tirgo bullīšus, bet vecākā paaudze ražo sierus un rūpējas par sīkajiem lopīņiem – vistām un trušiem. Šeit viss ir sakārtots, – ģimene pārtikusī, vide – sakopta.

Piena automāti pagaidām cerības neattaisno

Citu piepelnišanās veidu atradis Pavls Šakevičs, kuram pieder 45 govīs un tiek apsaimniekoti kopā 115 ha pašā un nomas zemes. Piena automātus jeb "milkomātus", kopskaitā četrus, Pavls iegādājies jau pirms pieciem gadiem par 100 tūkstošiem zlotu jeb 23,5 tūkstošiem eiro katru. Cenā ietilpst pats automāts, namiņš ap automātu un divas tvertnes pienam. Divi "milkomāti" tika uzlikti 40 km no saimniecības attāļajā Elblongā, vēl divi – krietni tālākajā Gdaņskā. Pavls skaidro, ka automātus licis jaunajos dzīvojamajos rajonos, kur mitinās liels jauno ģimeņu skaits un arī cilvēki gados. Un, protams, kur iespējams pieslēgties elektrībai. Piena iegāde automātā ir teju tikpat vienkārša kā naudas izņemšana no bankomā-

ta, – iemet vienu zlotu (apm. 24 centus), saņem pudeli, iemet 3 zlotus (apm. 70 centus), un saņem litru svaiga nepasterizēta piena.

"Sākumā izdevās labi, bija interese, bet tagad varētu vēlēties lielāku cilvēku aktivitāti," papildu peļņas iespējas ar "milkomātiem" komentē Pavls. Tiesa, kad piebraucām novērtēt piena automātu Elblongā, tajā bija beigušās pudeles. Tātad, – ja arī būtu gribējuši, pie piena tikt būtu grūti. Pavls saka, – jā, pudeļu mēdzot pietrūkt, kā reiz pašlaik gaidot piegādi, taču pienu no automāta var saņemt arī ar savu trauku, galvenais, lai tas ievietotos lodziņā, kur notiek piena padeve. Jebkurā gadījumā Pavls gaida vasaru, kad pienu automātos pērk vairāk, jo aparāti vēl neesot atmaksājušies.

Lai nu kā, bet to, lai automātos vienmēr būtu svaigs piens, Pavls gan nodrošina, – 200 litru piena kannas tiek mainītas reizi trīs dienās. Tukšās tiek vestas uz saimniecību, akurāti izmazgātas un atkal uzpildītas. Vaicāts par "milkomātu" uzturēšanu un apkopi, Pavls saka, – piecu gadu laikā tikai tagad vienam no aparātiem parādījies kāda ķibeļa, visādi citādi tie kalpojot godam. Arī huligāni tos neaiztiekot un ziemā kalpojot labi – aizsalstot tikai pie -25 grādiem, kas šajā reģionā ir liels retums. "Milkomāti" nav Pavla vienīgais ienākumu avots. Pienu, ko nerealizē aparātā, pārdod pārstrādei par 1,05 zlotiem jeb nepilniem 25 centiem kg. Taču automātu biznesu atmest viņš negrasās, pastāv iespējas meklēt vietas ar lielāku cilvēku plūsmu. Protams, varēja jau iegādāties pārvietojamus aparātus, taču tie bijuši uz pusi dārgāki nekā stacionārie. Pie tiem arī paliks. ■

Iveta Tomšone, LLKC Apgāda vadītāja

LOPKOPĪBA

ZĀLĒDĀJU PROJEKTA SAIMNIECĪBAS

LLKC Lopkopības kompetenču centrs un Lopkopības nodaļa turpina veiksmīgi uzsākt izmēģinājumu programmu. Iepazīstinām ar saimniecībām, kas līdz šim darbojušās šajā jomā, un to īpašnieku viedokli par sadarbību Zālēdāju projekta ietvaros.

SIA “Meža mednis”

Specializācija: daudznozaru saimniecība, tai skaitā gaļas liellopu nobarošana, saimniekojot ar bioloģiskām metodēm.

Izmēģinājuma tēma: “Baltā āboliņa un stiebrzāļu maisījuma skābbarības un siena izaudzēšana un izbarošanas efektivitāte gaļas liellopu saimniecībā nobarojamiem liellopiem”.

Atrodas: Balvu novada Briezucīma pagastā.

Lopu skaits: gaļas lopus iegūst no 50 zīdītājgovīm un nobaro līdz 600 kg, realizē kompānijai “Baltic Grassland–Beef”.

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme: vairāk nekā 100 ha.

Foto: Dainis Arbidāns

Kārlis Boldāns

Sējumu struktūra: sētie zālāji – 33 ha, dabiskās pļavas un ganības – 60 ha, zirņauzu mists – 7 ha.

Īpašnieks Kārlis Boldāns: “Patiesībā projektā piedalījos tāpēc, ka man palūdza iesaistīties vietējie konsultanti. Neko savā darbā nemainīju, strādāju kā iepriekš, tāpēc nekādu apgrūtinājumu tas neradīja. Gluži otrādi, – sadarbība bija interesanta, jo va-

rēja uzziņāt zālāju analīžu rezultātus, tai skaitā proteīna daudzumu. Tādējādi varēju izvērtēt, kas kurā laukā aug, un no savām kļūdām arī pamācīties. Patīkami, ka fermu dienā bija daudz dalībnieku, šķūnī sagatavoju improvizētu semināru telpu ar projektora izmantošanas iespējām, blūķīsiem sēdēšanai, un visas sagatavotās sešdesmit sēdvietas bija aizņemtas!”

Zemnieku saimniecība “Bētas”

Specializācija: virāknosaru ražošana, lielākoties bioloģiskā piensaimniecība un gaļas lopkopība.

Izmēģinājuma tēma: “Dažādu šķirņu (SI, HE, LI) zīdītājgovju teļu augšanas salīdzinājums gaļas liellopu saimniecībā”.

Atrodas: Kuldīgas novada Vārmes pagastā.

Lopu skaits: vairāk nekā 900 liellopu, no tiem – 150 zīdītājgovju ganāmpulks. Vidējais izslaukums no govīm – 6000 kg.

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme: vairāk nekā 1000 ha.

Sējumu struktūra: pļavas, ganības, audzē graudaugus un rapsi.

Īpašnieks Ilmārs Pilenieks: “Sadarbība ar Zālēdāju projektu man nozīmē tikšanās iespēju ar interesantiem un zinošiem lopkopības cilvēkiem, domu apmaiņu ar citiem saimniekiem, kuri audzē gaļas liellopus. Praktiskais ieguvums, – veidojot demonstrējamam paredzētās grupas, esam seko-

Foto: Dainis Arbidāns

Ilmārs Pilenieks

juši līdzīgi un guvuši apstiprinājumu tam, kuras šķirnes vairāk attīstīt savā saimniecībā un no kurām ar laiku atteikties. Tāpat esam sapratuši, ka krustojumu dzīvniekus turēsim mazāk un vairāk pārdomāsim, kā šos krustojumus veidot. Fermu dienās labprāt uzņemam lauksaimniekus, kuriem interesē saimniekot lopkopībā pēc

bioloģiskās saimniekošanas metodēm. Mūsu saimniecībai ir laba sadarbība ar LLKC, man patīk uzņemt ciemiņus”.

Turpināsim iepazīstināt ar saimniecībām nākamajos “Lauku Lapa” numuros.

Sagatavoja **Anita Siliņa**, LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja, un **Dace Millere**

LOPKOPĪBA

FERMU DIENU PASĀKUMI LOPKOPĪBAS SAIMNIECĪBĀS

Trešo sezonu Zālējāņu projektā iesaistītajās saimniecībās tiek rīkoti fermu dienu pasākumi. Tajos intere-
senti tiek aicināti uz domu apmaiņu un

starp rezultātu iepazīstināšanu saim-
niecībās, kurās notiek izmēģinājumi.
Publicējam paredzēto fermu dienu
kalendāru, bet pirms katra no pasāku-

miem plašāka informācija par norises
laiku, vietu, darba kārtību un pieteik-
šanos tiks paziņota LLKC un Valsts
Lauku tīkla mājaslapās.

N. p. k.	Saimniecība, saimnieks	Tēma	Novads, pagasts	Fermu diena 2016.	LLKC speciālists; zinātniskais konsultants
Piena lopkopības izmēģinājumu tīkla saimniecībās 2016. gadā					
1	Z/s "Gribolva", Jāzeps Sermais	Dažādās veģetācijas fāzēs pļautas zāles skāb- barības kvalitātes vērtējums un sagatavošanas tehnoloģiju salīdzinājums slaucamo govju saimniecībā	Riebiņu novads, Galēnu pagasts	2016.10.20	Silvija Dreijere, LLKC; prof. Uldis Osītis
	Z/s "Upmalu Mājas", Aldis Meikulāns				
2	LLU MPS "Vecauce", Indulis Ieviņš	Dažādās izcelsmes slaucamo govju piena pro- duktivitātes un atražošanas rādītāju analīze	Auces novads, Auces pagasts	2016.09.29	Dainis Arbidāns, LLKC; LLU prof. Daina Kairiša
3	SIA "Lestene", Egils Seņkāns	Atražošanas rādītājus ietekmējošie faktori un embrionālās mirstības cēloņi	Tukuma novads, Lestenes pagasts	2016.08.18	Dainis Arbidāns LLKC, LLU prof. Laima Liepa
	LLU MPS "Vecauce", Indulis Ieviņš		Auces novads, Auces pagasts		
4	Z/s "Kalna Dambāni", Iveta Tirumniece	Slaucamo govju izmantošanas ilguma rādītāju salīdzināšana saimniecībā izaudzētajiem dzīv- niekiem ar iepirktajiem dzīvniekiem. Veselības stāvokļa pārbaude (kāju slimības un veselības stāvoklis, masfīts un tā izplatība, endometrijs u. c.); servisperiodi; laktācijas līknes	Viesītes novads, Viesītes pagasts	2016.08.10	Ziedīte Bimšteine, Jēkabpils LKB; LLU prof. Daina Jonkus
5	SIA "Agro Kaķenieki", Vasilija Pravdivecs	Novietnes mikrofloras ietekme uz jaundzīvnie- ku veselību	Dobeles novads, Annenieku pa- gasts	2016.10.13	Dainis Arbidāns, LLKC; Anda Valdovska, LLU VF
6	Z/s "Liepiņas", Dzin- tars Grasbergs	Pašražotā proteīna barība (lauka pupas), tās izēdināšanas iespējas un ekonomiskā efektivī- tāte slaucamo govju ēdināšanā	Alojas novads, Brīvzemnieku pagasts	2016.07.06	Aija Luse, Pierīgas LKB; starptautiski atzīta ēdināšanas speciāliste Antra Gražule
Gaļas liellopu sektora izmēģinājumu saimniecībās 2016. gadā					
1	Z/s "Valti", Rihards Valtenbergs	Šarolē šķirnes zīdītāju piebarošanas efekti- vitāte	Skrundas no- vads, Skrundas pagasts	2016.11.02	Ieva Krakopa, lopkopī- bas konsultante; LLU prof. Daina Kairiša
2	Z/s "Bētas", Ilmārs Pīlenieks	Dažādu šķirņu (SI, HE, LI) zīdītājgovju teļu aug- šanas salīdzinājums gaļas liellopu saimniecībā	Kuldīgas novads, Vārmes pagasts	2016.06.21	Ieva Krakopa, lopkopī- bas konsultante; LLU prof. Daina Kairiša
3	Z/s "Mežāres", Ro- malds Jakovickis	Zīdītājgovju auglības un atnešanās pazīmju ietekme uz ganāmpulka atražošanu un teļu izaudzēšanu	Jēkabpils no- vads, Rubenes pagasts	2016.06.09	Ziedīte Bimšteine, Jē- kabpils LKB; LLU prof. Daina Jonkus
4	Z/s "Ceļmalas", Ga- tis Gaumanis	Simentāles šķirnes zīdītājgovju ganāmpulka kvalitātes analīze	Burtnieku novads, Ēveles pagasts	2016.10.26	Daiga Baltiņa, LLKC; LLU prof. Daina Kairiša
5	Z/s "Dārznieki", Ilga Bērtulsona	Vīrsaugu ietekmes vērtējums uz zelmeņa attī- stību sējas gadā un mēslošanas līdzekļu efekti- vitātes novērtējums daudzgadīgajos zālajos	Aizkraukles no- vads, Aizkraukles pagasts	2016.05.24	Anita Anševica, Aiz- kraukles LKB; Biruta Jansone, ZZI vadošā pētniece
Aitkopības un kazkopības izmēģinājumos iesaistītajās saimniecībās 2016. gadā					
1	SIA "SF17", Joahims Šultheiss	Gaļas tipa šķirņu izmantošanas iespējas kvali- tatīvu jēru izaudzēšanā	Amatas novads, Amatas pagasts	2016.06.07	Ilmārs Gruduls, LLKC; LLU prof. Daina Kairiša
2	Z/s "Bērzi", Kristīne Pīliena	Vaislas kazu izaudzēšana, izmantojot dažādus ēdināšanas un turēšanas veidus	Talsu novads, Vandzenes pagasts	2016.09.02	Anita Siliņa, LLKC; LLU prof. Daina Jonkus
3	SIA "Ralle", Ivars Frīdemanis	Šarolē aitu izmantošanas iespējas Latvijā	Kandavas no- vads, Kandavas pagasts	2016.07.20	Daiga Baltiņa, LLKC; LLU prof. Daina Kairiša

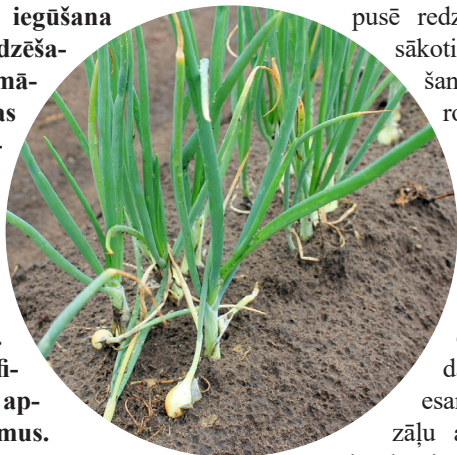
WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

DĀRZKOPIĀ

NEZĀĻU APKAROŠANAS PAMATPRINCIPI DĀRŽEŅU AUDZĒŠANĀ

Labu ražu iegūšana dāržeņu audzēšanā nav iedomājama bez sekmīgas nezāļu apkarošanas. Nezāles ir viens no būtiskākajiem dāržeņu ražas, kā arī ražas kvalitātes samazinātājiem. Izšķir nezāļu profilaktiskos un tiešos apkarošanas pasākumus.

Profilaktiskie apkarošanas pasākumi

Augmaiņa. Tai ir daudzveidīga ietekme uz kaitīgo organismu attīstību, tajā skaitā arī nezāļu attīstību. Kāpēc? Katrai dāržeņu sugai kā pavadoņu sugas aug arī noteiktas nezāles. Ja mēs dāržeņus neaudzējam pēc augmaiņas sistēmas, tas nozīmē, ka daudz biežāk var veidoties situācija, ka vieni un tie paši vai dzimtas radniecīgie dāržeņi tiek audzēti vienā un tajā pašā vietā vai netālu. Tas rada labvēlīgus apstākļus noteiktu nezāļu sugu attīstībai, kā rezultātā tās pastiprināti savairojas un rada papildu problēmas to ierobežošanā. Turpretī, veidojot augmaiņu vismaz trīs un vairāk lauku sistēmā, noteikto nezāļu sugu savairošanās ir apgrūtināta, jo katru gadu noteiktā laukā aug citi dāržeņi vai to grupa. Dāržeņiem ir dažādas spējas pašiem nomākt nezāles. Šo apstākli vajag ņemt vērā, plānojot augmaiņu. Spēcīga lapojuma dāržeņus, kas spēj labi konkurēt ar nezālēm – kāpostaugus, izņemot šīs dzimtas sakņaugus; ķirbjaugus, izņemot gurķus, – vajadzētu mainīt ar dāržeņiem, kuriem nav tik laba spēja nomākt nezāles, piemēram, burkāniem, sīpoliem, sarkanajām bietēm, zaļumu un salātu kultūrām. Šis pats aspekts jāizmanto, ja stāda šķirnes un hibrīdus. Izvēloties tos, kam ir spēcīgas lapas, tie strauji aug un spēj sekmīgi konkurēt ar nezālēm, savukārt vajadzētu izvairīties no tādiem, kas prasa perfektu kopšanu, neveido spēcīgu lapojumu un prasa no jebkādam nezālēm tīru lauku.

Nelaut nezālēm ražot sēklas. Bieži dāržeņu laukos Latvijā vasaras otrajā

pusē redzama aina, kad, sākoties ražas novākšanai, nezāļu ierobežošanu tiek piemirsta vai atstāta novārtā. Nezāles saaug jo kupli, zied un, protams, ražo sēklas. Tādējādi rūpīgais darbs, ko pavasarī esam ieguldījuši nezāļu apkarošanā, tiek būtībā iznīcināts, jo augsnē nonāk daudz jaunu nezāļu sēklu. Jo īpaši tā tiek pavairota sīkziedu sīkgalvīte (galinsoga). Patiesībā šī gada nezāļu apkarošana bija jābūt jau pagājušajā sezonā. Nedrīkst ļaut nezālēm ziedēt un brīvi saražot sēklas. Vienkāršākais iespējamais variants ir nezāļu savlaicīga applāušana. Otrs posms, kas saistīts ar iepriekšējo, ir savlaicīga ražas novākšana, – jo īsākā laikā mēs

Nedrīkst ļaut nezālēm ziedēt un brīvi saražot sēklas

novācam lauku (lauciņu), jo ātrāk mēs varam veikt lauka lobīšanu, iestrādājot nezāles. Kā to panākt? Pirmkārt, sēt un stādīt hibrīdus, kas nobriest vienlaicīgi, tātad ražu varēs novākt īsākā laikā. Ja šķirnes ražas novākšanas gatavību sasniedz pakāpeniski, tas ļauj vairāk savairoties nezālēm.

Nezāļu perēkļu likvidēšana. Ir virkne nezāļu, kas rada būtiskas problēmas dāržeņu audzēšanā un izplatās ar sēklām no perēkļiem. Piemēram, vībotnes, usnes, mālļepes, pienenes, dadži, mīkstpienes. Lai nepieļautu šo nezāļu izplatību, pastāv vairākas iespējas. Regulāri izplauj visas tās vietas, kurās iespējama šo nezāļu nekontrolējama augšana – starp siltumnīcām, saimniecības ēkām, ap kūtiem, mēslu krātuvēm un pašiem kūstmēsliem, pagrabiem, noliktavām, tehnikas novietošanas laukumiem. Pieļaujama arī glifosāta herbicīdu pielietošana, izmantojot

aplūkācijas metodi. Taču tad spēkā paliek vecā patiesība, ka nezālēm ir jābūt aktīvās augšanas stadijā, jo tad, kad jau sēklas lido pa gaisu, šāda metode vairs nedos gaidāmo efektu.

Glifosātu pielietošana rudenī pirms aršanas. Šis paņēmieni ir ļoti rūpīgi jāizvērtē, jo vispārējās iedarbības herbicīdi paredzēti, lai iznīcinātu ne tikai nezāļu virszemes daļas, bet arī to sakņu sistēmas. Šo herbicīdu izmantošana pieļaujama tad, ja ir novākti labības lauki, kas piesārņoti ar ložņu vārpatu, ir mitrs laiks un tā labi ataug (sazaļo), un vēl ir labvēlīgi klimatiskie apstākļi, lai tā ataugtu 15–20 cm garumā. Līdzīgi var rīkoties situācijā, kad agri novāktos dāržeņu laukos nezāles un augu atliekas iediskotas un ir ataugusi ložņu vārpatas. Atsevišķus pāraugušus nezāļu pudurus applauj un pēc ataugšanas apstrādā ar glifosātiem, pielietojot aplūkācijas metodi. Glifosātu nedrīkst izmantot gadījumos, kad pēc diskošanas (lobīšanas) ir ataugušas īsmūža viendīgļlapju un divdīgļlapju nezāles, bet nav daudzgadīgo nezāļu, jo īpaši ložņu vārpatas. Otrs ir variants, kad glifosāti tiek izmantoti ar nezālēm aizaugušos laukos, kur nezāles ir ziedos un varbūt pat birdina sēklas. Šādos apstākļos lietot herbicīdus ir neefektīvi un noziedzīgi pret apkārtējo vidi.

Augsnes apstrāde. Savlaicīga (pirms ziedēšanas) nezāļu un augu atlieku iestrādāšana pirms augsnes pamatapstrādes ir pirmais priekšnoteikums, lai nezāļu būtu mazāk. Tālāk nepieciešams kvalitatīvs arums rudenī smagākās augsnēs vai alternatīva – zaļmēslojuma audzēšana (pēc agri novācamām dāržeņu kultūrām), bet pavasarī – kultivēšana vai frēzēšana un sēklas gultnes veidošana – veltīti. Smilts augsnēs rudenī vai nu atstāj rugaini vai arī sēj zaļmēslojumu, pavasarī – agrs arums ar augsnes virskārtas pakotāju vai vismaz šļūksanu uzreiz pēc aršanas. Kultūrām, kuras stāda vai sēj pēc konveijera principa, pirmsapstrādes intervāls nedrīkst būt lielāks par septiņām dienām, jo tad pastāv iespēja, ka daļa no nezālēm pēc kultivēšanas izdzīvos. **■**

Māris Narvils, LLKC Augkopības nodaļas vecākais speciālists dārzkopībā

DĀRZKOPIĒBA

"MEISTAROS" SAIMNIEKO MEISTARĪGI

Pavasaris "Meistaros" sākas ar vērienu. Tāpat kā iepriekšējos gados, plauktos tika rindotas kastītes ar diedzējamiem sēklas kartupeļiem un dārzeņu noliktavā notika ķiploku daivošanas darbi. Dārzeņu audzēšanā ir ļoti daudz roku darba, tomēr saimnieku tas nebiedē. Taisni otrādi, šķiet, ka Nikolajs Maikūns ikvienas grūtības uztver kā jaunu iespēju augt un attīstīties.

Izraudzītas ienesīgākās kultūras

Ar praktisku prātu un radošu pieeju var paveikt lielas lietas arī pavisam mazā zemes pleķītī. Līdz šim saimniecībā "Meistari" tika apsaimniekoti 1,43 ha aramzemes, kas jau šogad pieaugs līdz 4,83 ha. Ar lielu rūpību iekopta un ražošanā atgriezta kādreizējai liellopu fermai piegulošā teritorija. Ieguldījumi un atdeve te tiek rēķināta no katra kvadrātmetra. Audzēšanai izraudzītas ienesīgākās dārzeņu kultūras un šķirnes, neaizmirstot par augmaiņas ievērošanu un zaļmēslojuma starpkultūrām. Ziemā, kad darbi dārzeņu noliktavā apdarīti, aktīvā darba sezona sākas darbnīcā. Tiek remontētas, būvētas un uzlabotas sējai, stādīšanai un augsnes apstrādei paredzētās mašīnas. Niko-

laja būvētās pickabes ir sertificētas un tiek pārdotas arī ārpus Latvijas. To kvalitāti, izturību un piemērotību mazā saimniecībā veicamiem darbiem novērtējuši arī Lietuvas, Polijas un Igaunijas zemnieki.

Katrs darbs "Meistaros" tiek organizēts tā, lai prieku gūtu ne tikai no darba augļiem, bet arī no pašas darīšanas. Katram ģimenes loceklim te savi lielle un mazie pienākumi, kas tiek veikti ar lielu uzmanību un precizitāti. "Jūs esat izveidojis paraugsaimniecību," saku Nikolajam mūsu tikšanās reizē "Meistaros". Nikolajs, aizslēdzot skapi, kurā glabājas augu aizsardzības līdzekļi, teic: "Vispirms gribu būt paraugs saviem bērniem, galvenais ir drošība un atbildība par visu, ko daru!" Saimnieka vārdi nāk no sirds, tas redzams mazā Roberta acīs. Jaunākais saimniekdēls ar neviltoju interesi kopā ar tēvu izrāda saimniecību.

Iegādāts jauns traktors

Piemājas saimniecībā "Meistari" katrs gads nes ko jaunu. Taču šis pavasaris ir īpašs, jo saimniecībā iegādāts jauns traktors. Tas aprīkots ar lēngaitas mehānisko kārbu ar pazeminātiem ātrumiem, kas piemērota dārzeņu platību kopšanas un ražas novākšanas darbiem. Vērtīgā spēkrata iegādei saņemts Eiropas Savienības

finansējums. Nikolajs 2015. gada vasarā iegriezās LLKC Bauskas nodaļā, lai noskaidrotu par ES atbalsta iespējām saimniecības attīstībai. Tikšanās izvērtās par veiksmīgu sadarbību, kas turpināsies arī nākamajos gados. Rudenī izstrādātais projekts guva atbalstu ELFLA LAP pasākumā "Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības".

Šis gads saimniecībā ir sākuma punkts vēl efektīvākai darbībai. To nodrošinās gan jaunais traktors, gan plānotā inovācija dārzeņu noliktavā. Jau gadiem ilgi saimnieks strādā pie ķiploku un sīpolu kaltes "projekta". Katra sezona ir jauns pētījums un salīdzinājums iegūtās ražas kvalitatīvā izžāvēšanā un saglabāšanā. Ar ziemas ķiplokiem problēmu neesot, tie tiek vākti jūlijā. Savukārt par to, kā vienkāršāk būtu nodrošināma vasaras ķiploku un sīpolu ražas pareiza izžāvēšana, saimnieks galvu lauza jau sen. Šogad Nikolaja prātā briedušo un uz ilggadējiem salīdzinājumiem balstīto kaltes ideju plānots sākt īstenot dzīvē.

Šopavasar ar ķiplokiem apstādīti 0,52 ha. To sagatavošana stādīšanai ir pamatīgs darbs, jo katra galviņa tiek sadalīta, katra daiviņa apskatīta, un stādīšanai atlasīts vien veselš un no slimībām brīvs sēklas materiāls.

Ieceres gūst piepildījumu

Vecsaules pagasta "Meistaros" Nikolajs saimnieko kopš 2003. gada. Saimniecībā tiek audzēti sīpoli, ķiploki, burkāni, bietes un kartupeļi. Augu maiņai ir arī graudaugi, un katru rudeni zaļmēslojumam tiek sēts eļļas rutks. Pēdējo gadu laikā saimniecībā strādāts pie ziemas un vasaras ķiploku stādmateriāla pavairošanas. Dārzeņu glabāšanai pielāgotas kādreizējās fermas telpas. Ziemā te notiek dārzeņu šķīrošana un fasēšana, savukārt otrā ēkas galā – darbnīcās tiek veikts tehnikas un iekārtu remonts. Ja man būtu jāaprēķina "Meistaros" veiktais lietderīgais darbs, – tam būtu augsta vērtība. Visi resursi un prasmes te tiek novērti un izmantoti, un katra iecere gūst savu piepildījumu. ■

Nikolajs Maikūns ar dēliem Eduardu un Robertu gatavojas stādīt vasaras ķiplokus

Foto no Maikūnu ģimenes personīgā arhīva

Dace Griķe, LLKC Bauskas nodaļas uzņēmējdarbības konsultante

MEŽSAIMNIECĪBA

PAREIZI MEDĪJOT, VAR IEROBEŽOT SAVVAĻAS DZĪVNIĒKU POSTĪJUMUS

Savvaļas dzīvnieki posta sējumus. Taču tuvumā nav mednieku, ar kuriem lauksaimnieks varētu vienoties par šo dzīvnieku skaita samazināšanu. Tāpēc varbūt pašam zemniekam kļūt par mednieku?

Kā tas īstenojams, stāsta LLKC Meža konsultāciju pakalpojumu centra medību saimniecības vecākais speciālists **Juris Šaiters**.

– Par kādiem meža zvēru postījumiem visbiežāk sūdzas lauksaimnieki?

– Rapša sējumus posta brieži. Meža cūkas noēd un nobradā labību, uzrok zālājus, bet aļņi un staltbrieži nograuz galotnītes jaunajiem meža stādījumiem, vilki nokož mājdzīvniekus. Bebru darbības rezultātā applūst mežu un lauku teritorijas.

Te svarīgs jautājums par sapratni un sadarbību starp zemes īpašniekiem un medniekiem. Ja zemes īpašnieks nav slēdzis līgumu ar kādu mednieku formējumu par medību tiesību nodošanu vai ir noslēdzis līgumu, bet mednieki kaut kādu iemeslu dēļ netiek galā ar uzdevumu, tad zemes vai meža īpašniekam jānododas uz pašvaldību, jārakstā iesniegums par postījumiem.

Pašvaldība saskaņā ar noteikumiem par medību koordinācijas komisijām izveido komisijas sastāvu, kura veic postījumu apsekošanu un nosaka pasākumus turpmāko postījumu novēršanai. To paredz “Noteikumi par medijamo dzīvnieku nodarīto zaudējumu noteikšanu un medību koordinācijas komisijām”.

– **Kā notiek šis process, lai zemes īpašnieks kļūtu par mednieku?**

– Vispirms jāpiesakās mednieku kurss, pēc to beigšanas nokārtojot valsts eksāmenus teorijā un šaušanā. Saņemot mednieka apliecību (arī sezonas karti), var medīt ar slazdiem.

Bet, lai medītu ar ieročiem, vēl ir jānododas uz Valsts policiju, kur uz mednieka apliecības pamata pēc dažādu formalitāšu nokātošanas iestāde izsniedz (vai neizsniedz) medību ieroča iegādāšanās atļauju.

– **Cik laikā un naudā izmaksā mednieka “starta komplekts”?**

– Apmācības ilgst 40 stundas, tās organizē LLKC Meža konsultāciju

Foto: Juris Šaiters

Labā sadarbība starp zemniekiem un medniekiem paredz arī to, ka medību torņi jāizvieto vietās, kas netraucē lauksaimniecības zemes apsaimniekošanai

Pieteikties mednieku kursiem iespējams elektroniski mājaslapas www.llkc.lv sadaļā “Mežsaimniecība” (<http://new.llkc.lv/lv/nozares/mezsaimnieciba/mednieku-apmacibas-visa-latvija>).

Kursus organizē un vada Juris Šaiters, tālr. 20223626, e-pasts: juris.saiters@mkpc.llkc.lv.

pakalpojumu centrs visos Latvijas reģionos. Domāju, ka no “nulles punkta” mazbudžeta variantā jāreķinās ar vismaz 800 eiro. Par kursiem – 175 eiro, plus ceļa izdevumi, eksāmenu nodevas, ārstu komisijas, pirmās palīdzības kursi, seifs, ierocis, patronas, aksesuāri un apģērbs.

– **Kas jāzina par to, kas un kā nosaka medību limitu medijamajiem savvaļas dzīvniekiem?**

– Jābūt pietiekami lielām teritorijām, lai tiktu pie konkrētu limitēto dzīvnieku medīšanas. Lai veiktu stirnu medības, piemēram, ir jānoslēdz līgumi par medību tiesību lietošanu konkrētā teritorijā par vismaz 200 hektāriem zemes, ieskaitot meža zemi un lauksaimniecībā izmantojamo zemi; meža cūkām – ne mazāk kā 1000 ha, tai skaitā ne mazāk kā 200

hektāru meža zemes; staltbriežu govju un teļu medībām – vairāk nekā 1000 ha, ieskaitot tikai mežu masīvus vai to daļas utt. Medību likums to ļoti strikti reglamentē. Valsts meža dienests katru gadu veic savvaļas medijamo dzīvnieku uzskaiti pēc izstrādātā dokumenta – “Kārtības Nr. 4”, un no uzskaites datiem ir atkarīgs nomedijamo dzīvnieku limits jeb daudzums.

– **Kādi ir noteikumi un ieteikumi, lai medījuma gaļu varētu izmantot pašpatēriņam?**

– Galvenais – gaļu atdzesēt un nogatavināt līdz apmēram +7 °C aptuveni piecas dienas, bet katrā gadījumā jāvērtē individuāli. Nogatavināšanas process ir ļoti svarīgs. Mežacūkas, protams, jāpārbauda uz trihinelozes neesamību. To dara, paņemot paraugus no liemeņa un iesniedzot Pārtikas un veterinārā dienesta laboratorijā. Ļoti labi būtu, ja, gaidot atbildi, liemeni varētu nesadalītu uzglabāt dzesētavā. Sakarā ar Āfrikas cūku mēra izplatīšanos AS “Latvijas valsts meži” mednieku formējumiem noorganizēja iespēju tikt pie šīm iekārtām.

Savvaļas medijamajiem dzīvniekiem ir jābūt dabā tās dabiskās daudzveidības nodrošināšanai, tikai jāmek ar tiem sadzīvot un saprātīgi veikt regulēšanas pasākumus – medības. **■**

Pierakstīja **Dace Millere**

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, [laukutikls@llkc.lv](http://laukutikls.lv)

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

**BRISELES
GAITEŅOS**

ITĀLIJAS VALDĪBA ATBALSTA PIENSAIMNIEKUS

Kopumā 25 tūkstoši Itālijas piena ražotāju saņēmuši 21 miljonu eiro ārkārtas atbalsta maksājumu, kas izmaksāti trīs mēnešus ātrāk, nekā plānots.

Šis maksājums ir daļa no 25 miljoniem eiro, ko paredzēts īstenot kā valsts ārkārtas atbalsta pasākumu, ziņo Itālijas Lauksaimniecības ministrija. Atlikušos 4 milj. eiro izmaksās tuvāko nedēļu laikā pēc nepieciešamo pārbaūžu veikšanas. Lauksaimniecības ministrs Mauricio Martina norāda, ka, pateicoties ES izmaksātajam ārkārtas atbalstam, ir iespējams palīdzēt lauksaimniekiem šobrīd tik ļoti nestabilajā situācijā. Papildus tam Itālijas valdība plāno īstenot arī citus atbalsta pasākumus.

Itālijā īsteno nodokļu samazināšanu un ievieš PVN kompensācijas.

Līdz ar stabilitātes likuma pieņemšanu nodokļi, kas attiecas uz lauksaimniecības zemi, ir atcelti par kopējo vērtību 600 milj. eiro. Papildus tam 32 milj. eiro novirzīti PVN kompensācijām. Līdz ar to nodokļu spiediens uz uzņēmumiem samazinājies par 25%. Piemēram, šogad Itālijas lauksaimnieks, kurš nopelnīs 400 tūkst. eiro, ietaupīs vairāk nekā 10 tūkst. eiro, kas tiktu nomaksāti nodokļos.

Nākamais – piena fonds un hipotēkas moratorijs. Lauksaimniecības ministrija parakstījusi līgumu ar Itālijas Banku asociāciju, lai garantētu hipotēkas maksājumu atlikšanu uz 30 mēnešiem piensaimniecības uzņēmumiem. *Intesa Sanpaolo* banka garantējusi maksājumu atlikšanu uz 42 mēnešiem.

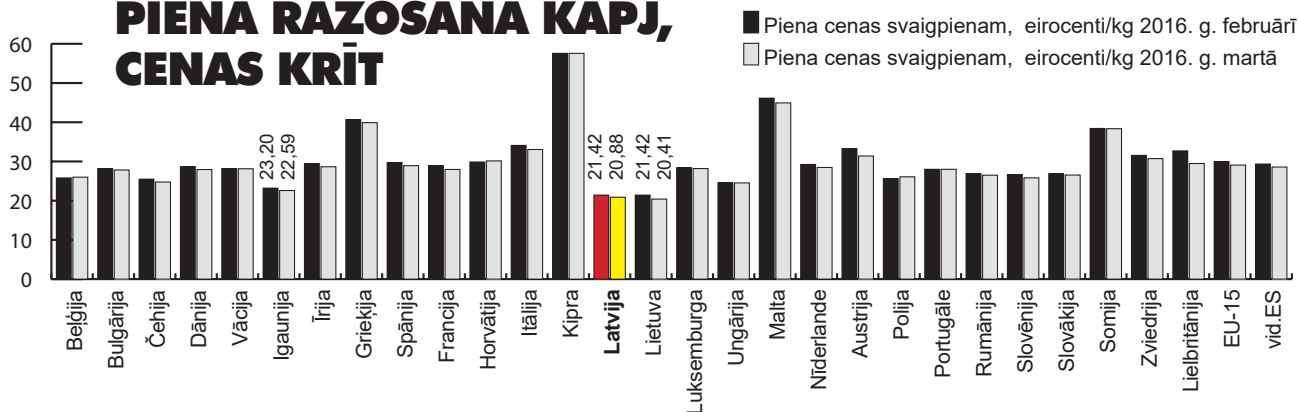
Ar likuma spēku tiek noteikts noslēgt rakstiskus līgumus par piena iepirkšanu ar minimālo laiku uz 12 mēnešiem. Tajos skaidri jānorāda iepirkuma cena, kas var būt fiksēta vai mainīga, kas saistīts ar dažādiem faktoriem, piemēram, tirgus situācijas rādītājiem, piegādes apjomu, svaigpiena kvalitāti utt.

Piena kvotas un kompensācijas – 1260 lauksaimnieki saņēmuši atbalstu no valdības kopsummā 19 milj. eiro saistībā ar zaudējumiem, kas radušies pēc piena kvotu atcelšanas.

Itālijas Lauksaimniecības ministrija nolēmusi pusi no piešķirtā Eiropas fondu atbalsta novirzīt lauksaimniecības dzīvnieku nozarei ar ikgadējiem griestiem – 200 milj. eiro. **■**

Iveta Tomšone, LLKC Apgāda vadītāja

PIENA RAŽOŠANA KĀPJ, CENAS KRĪT

Gan ES, gan Latvijā piena cenas samazinās, bet saražotā piena apjomi strauji pieaug. Vidēji ES janvārī un februārī, salīdzinot ar to pašu laika periodu pagājušajā gadā, saražotā svaigpiena apjomi ir palielinājušies par 7,4%.

Vislielākais piena ražošanas kā-

pums ir Īrijā +35,6% (skat. grafikā). Piena ražošana strauji palielinās arī Polijā +10,3%. Latvijā ir lielākais piena ražošanas kāpinājums Baltijas valstīs +7,4%. Lauksaimniecības datu centra informācija liecina, ka piena ražošanas straujš kāpums Latvijā ir saglabājies arī martā +8,45%.

Savukārt pilnīgi pretēja tendence ir piena cenām, kas turpina savu lejupslīdi. Eiropas Komisijas Piena observatorijas dati rāda, ka zemākās piena iepirkuma cenas jau kuro mēnesi ir Latvijā un Lietuvā (skat. grafiku).

Silvija Dreijere,

LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja

AUG GAĻAS PATĒRIŅŠ

Aizvadītajā gadā kopējais gaļas patēriņš pasaulē pieauga par vidēji 2%, ziņo tirgus izpētes kompānija “Euromonitor International”.

Analītiķi norāda, ka gaļas patēriņa pieaugums ir proporcionāls iedzīvotāju skaita pieaugumam pasaulē, taču būtiski atšķirīties dažādu gaļas vei-

du patēriņa tendences kontinentos. Tā ASV pērn liellopa un teļa gaļas patēriņš samazinājies par 3%, bet ES valstīs – vidēji par 1%. Liellopu gaļas patēriņš krities arī Dienvidamerikā un Okeānijā, bet būtiski audzis Tuvajos Austrumos, Āfrikā un Āzijas valstīs, kur patēriņa kāpums bijis par 3–4%.

Eksperti norāda, ka ASV un ES liellopu gaļas vietā vairāk patērēta

cūkgaļa, punktu gaļa, un būtiski augusi arī jūras produktu izmantošana uzturā. ASV cūkgaļas patēriņš kāpis par 8%, bet putnu gaļas – par 5%. Eksperti skaidro, ka gaļas patēriņa ieradumu maiņa saistīta ar attīstīto valstu cilvēku pievēršanos dažādām diētām un uzskatu, ka sarkanā gaļa nav pārāk veselīga. **■**

Iveta Tomšone, LLKC Apgāda vadītāja

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2016. GADA JŪNIJĀ

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopšanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

	Termins												Jūnijs							Jūlijs								
	5	9	11	15	16	20	22	23	25	29	31	1	3	5	10	11	14	15	19	20	22	25	29	30	1	15	20	
Pārejas posma valsts atbalsts (PPVA)																												
Valsts atbalsts																												
Platību maksājumi																												
Lauku attīstības programmas pasākumi																												
Eiropas Jūrlietu un Zivsaimniecības fonda atbalsta pasākumi																												
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)																												
Mikrouzņēmumu nodoklis																												
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas																												
Dabas resursu nodoklis																												
Nekustamā īpašuma nodoklis																												
Darījumu kvītis																												
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																												
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																												
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis																												

UZŅĒMĒJDARBĪBA

UZŅĒMUMS "LUBECO" PIEDĀVĀ DZĪVI AR GARŠU

SIA "Lubeco" ir strauji augošs uzņēmums, kas nodarbojas ar zemeņu un cidoniju audzēšanu, kā arī dažādu dabisko sulu, sīrupu un sukāžu ražošanu. Uzņēmuma vadītāji Dzintars un Zane Silgali pārsteidz ar radošiem darba procesa risinājumiem un drosmīgām nākotnes iecerēm.

Uzņēmums: SIA "Lubeco".

Īpašnieki: Zane un Dzintars Silgali.

Atrodas: Talsu novada Ārlavas pagastā, Lubezerē.

Uzņēmums dibināts: 2011. gadā.

Apsaimniekotā lauksaimniecības zeme: cidonijas 2,5 ha; zemeses 5,5 ha.

Darbinieku skaits: ikdienā ražotnē – viens cilvēks; zemeņu lasīšanas laikā līdz 25 darbiniekiem.

Gatavā produkcija: dabiski sīrupi no zemenēm, cidonijām, rabarberiem, purva dzērvenēm; cidoniju, rabarberu, ābolu, ķirbju un purva dzērveņu sukādes jeb konfektes; 100% dabiskas sulas; saldētas, smalcinātas zemeses ar nelielu cukura daudzumu.

Pakalpojumi: tehnikas pakalpojumi ilggadīgo stādījumu ierīkošanai, konsultācijas zemeņu audzēšanā, zemeņu stādi, plēves, mēslojumu un laistīšanas iekārtas, saimniecības apskate un degustācijas.

Attīstības ceļš

Visi sākās ar cidoniju iestādīšanu 2,5 ha platībā saimniecībā "Puriņi". Pirmā raža bija gaidāma pēc vairākiem gadiem. Lai nodrošinātu efektīvu saimniecisko darbību un gūtu pirmos ienākumus, saimnieki cidoniju lauka rindstarpās iestādīja zemeses. Zināšanas par izvēlētajām darbības nozarēm smēlušies semināros, internetā un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra organizētajos pieredzes braucienos, jo pamatdarbs un diploms abiem nebija saistīts ar lauksaimniecību. Būtiska pieredze gūta, arī apceļojot ārvalstu saimniecības.

Skaistās un gardās zemeņu ogas tiek realizētas Rīgas Centrāltirgū un vairumpircējiem. Sākumā, konkurējot ar ievesto zemeņu tirgotājiem, bieži nācās pircējus pārliecināt par ogu latvisko izcelsmi. Tāpēc saimnieki radīja un attīstīja zīmolu "Latvijas zemeses". Tagad tas sezonas laikā rotā tirdzniecības vietas un zemeņu kastītes un dod pircējiem garantiju par to izcelsmi un kvalitāti.

Turpinot stāstu par cidonijām, Dzintars teic, ka jau sākumā iecere bija tās realizēt pārstrādātas, lai nodrošinātu aktīvu darbu arī ziemas sezonā. Uzņēmuma ražošanas telpas iekārtotas Talsu novada Lubezerē, vecajā bērnu dārza ēkā, netālu no

saimniecības "Puriņi". Cidoniju sukāžu ražošana aizsākās 2013. gada nogalē. Pirms tam daudz eksperimentēts un izmēģināti dažādi tehnoloģiskie risinājumi, lai sasniegtu tieši Dzintaram un Zanei vēlamu sukāžu garšu un saglabātu vajadzīgo mīkstumus.

Jautāts par pāreju no mājražotāja uz pārtikas ražotāja statusu, Dzintars atzīst, ka šāds lēmums bijis pašsaprotams. Pirmās saražotās sukādes ar negaidīti lielu atsaucību tika pārdotas vietējos tirdziņos, tāpēc produkcijas noieta tirgu bija vēlēšanās paplašināt. Bet mājražotāju statusā realizācija veikālos bija ierobežota. Iedrošinājumu deva arī Pārtikas un veterinārā dienesta pārstāvji, kas pēc ražotnes apskates mudināja reģistrēties pārtikas ražotāja statusā, jo visas nepieciešamās prasības jau bija izpildītas.

Produkcija

Pirms diviem gadiem "Lubeco" pircējiem tirdziņos piedāvāja sešu produktu sortimentu. Bet konstatēja, ka tas ir krietni par mazu, lai uzrunātu pēc iespējas dažādu garšu cienītājus. Jau 2015. gadā tika izveidots 25 produktu sortiments, piedāvājot dabiskus sīrupus no zemenēm, cidonijām, rabarberiem, purva dzērvenēm; cidoniju, rabarberu, ābolu, ķirbju un purva dzērveņu sukādes jeb konfektes; 100% dabiskas sulas.

► 16. lpp.

Foto: Guntis Namriks

"Lubeco" saimnieks Dzintars Silgals (no kreisās) un LLKC Talsu nodaļas vadītājs Alfons Spēks iemēģina piekabi zemeņu lasītājiem

Foto: Guntis Namriks

Ogu krūmi pavasarī

Foto: Guntis Namriks

Dzintars Silgals demonstrē gatavo produkciju – sīrupus un sukādes

◀ 15. lpp.

Lielu atzinību uzņēmums saņēmis par gardajām purva dzērveņu un rabarberu konfekšiem un dzērveņu-rabarberu sīrupu. Jau pavisam drīz gardēžiem būs iespēja nogaršot SIA "Lubeco" un SIA "Skrīveru saldumi" kopdarbībā tapušas mīkstās ābolu sukādes ar gaišo un tumšo šokolādi.

Lielākoties visa produkcija tiek realizēta lielajos Rīgas tirdzniecības centros "Rimi Klēts" un "Maxima Saimes galds". Uzņēmums piedalās arī dažādos tirgos Latvijā un ārpus tās, kā arī labprāt uzņem viesus savā ražotnē un saimniecībā, piedāvājot gardas degustācijas un aizraujošus stāstus par uzkrāto pieredzi.

Konkurence izvēlētajā nozarē esot gana liela. Tomēr "Lubeco" piedāvātās sukādes no citu ražotāju produkcijas atšķiras ar patīkamu mīkstumumu un dabisku garšu. Sīrupu ražošanā tiek pielietota saudzīga pastērizēšana, lai maksimāli saglabātu augļos un ogās esošos vitamīnus.

Tehnoloģijas un nākotnes ieceres

Progresīva domāšana un tehnoloģijas uzņēmumam atvieglo dažādus ikdienas darba procesus. Sākot ar šo gadu, saimniecībā tiks ieviesta mehānizēta zemeņu lasīšana, – uz lēni ritošas iekārtas gulēs 14 cilvēki, vienlaikus novācot septiņas vāgas. Ārzemēs šādus un līdzīgus agregātus izmanto arī gurķu un dažādu citu dārzeņu novākšanai, bet Latvijā tie nav tik izplatīti.

Saziņai ar svaigo zemeņu tirgotājiem 25 tirdzniecības vietās Dzintars radījis viedtālruņa aplikāciju. Ar tās palīdzību tirdzniecības pārstāvji ik stundu informē par pārdoto ogu apjomu un nepieciešamības gadījumā operatīvi saņem instrukcijas par cenām vai citām izmaiņām.

Nākotnē SIA "Lubeco" izaudzētās zemenes un saražoto produkciju plāno realizēt ārpus Latvijas. Iecerēts arī izbūvēt sezonas strādniekiem

naksmītnes un zemeņu pakošanas angāru pie zemeņu lauka. Šogad tiks paplašināti zemeņu stādījumi par vēl 2,5 hektāriem. Arī veselīgo dabas konfekšu klāsts noteikti tiks dažādots, lai pārsteigtu savus pircējus un īstenotu Dzintara un Zanes moto – "Dzīve ar garšu!".

Iļze Ventīņa, LLKC Talsu nodaļas
uzņēmējdarbības konsultante

Lauku Lapa

Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgādā

Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads,
LV-3018
Tālrunis: 63050220

Apgāda vadītāja Iveta Tomšone
"Lauku Lapas" redaktore Dace Millere

Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespēsts SIA "Talsu tipogrāfija"

"Lauku Lapa" var abonēt Latvijas
Pastā, abonēšanas indekss 1163.